

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA POLITICĂ

APARE ODATĂ PE SĂPTĂMÂNĂ

Director : C. G. DISSESCU

Prim-Redactor : SILIU RĂDULESCU

Consilier la Curtea de apel din București

COSTUL ABONAMENTULUI
A SE VEDEA PE COPERTĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RADULESCU
REDACTOR ADMINISTRATOR

Andrei Rădulescu. — Note privitoare la unificarea legislativă în Italia și la noi.

N. Marian. — Despre revizuirea deciziilor disciplinare.

Jurisprudența Română. — Inalta Curte de Casație și Justiție, s. III. — Farmacie. — Droguerie. — Distanța de 200 metri. — Legea sanitară.

(Minist. Sănătății cu Aurelia Sotirescu și Soc. „Avântul Comercial“).

Curtea de Apel din București, s. I. — Faliment. — Comerciant în situație dificilă. — Creditori. — Apel.

(Soc. în nume colectiv O. Bizamcer fii et Co. cu Lauterio Vincenzo).

Tribunalul Dâmbovița, s. II. — Impărțeală. — Bunuri deținute de un comostenitor. — Incompetență din cauza valorii litigiului. — Dacă se poate ridica în apel.

(Nicolae Achim și alții cu Ilinca Dinu).

Jurisprudența Străină.

Banca Națională. — Notițe relative la situația din 7 Febr. 1929.

NOTE PRIVITOARE LA UNIFICAREA LEGISLATIVĂ IN ITALIA ȘI LA NOI¹⁾

(Urmare).

* * *

Decretul coprinde încă 57 articole, formând Cap. II care coprinde dispozițiuni transitorii și pentru punerea în aplicare a celor hotărâte în primul capitol. Dispozițiile din Cap. II au fost grupate în trei secțiuni: dispozițiuni relative la codul civil, la codul de comerț și la codul de procedură civilă.

Raportorul spune că n'a urmărit să facă un cod general de drept transitoriu ci, referindu-se la principiile generale, să dea numai câteva norme precise pentru a rezolva acele chestiuni particulare, pentru care principiile generale n'ar fi potrivite sau n'ar fi suficiente.

Pentru stabilirea acestor norme s'a ținut seamă de precedentele legislative dela 1871, de diferența dintre situația de azi în Veneția Iulia și Tridentina și cea de atunci în Veneția precum și după avizele Curților din Triest, din Trento și din Fiume.

Dintre *dispozițiile transitorii de drept civil* cităm: În materie de *absență*, curatorii numiți după legile anterioare vor continua să funcționeze, cu respectul drepturilor prevăzute după noul cod erezilor, pentru care se prevede modul cum și le vor exercita. Actele și probele făcute într'un proces pendinte, pentru declararea de moarte, în baza legii anterioare vor rămâne valabile dar declararea de absență trebuie făcută după legea nouă.

Cu privire la *cercetarea paternității și maternității*,

este aplicabilă tot legea veche pentru copiii născuți sau concepuți înainte de punerea în vigoare a noului cod.

Adopțiunea începută la acea dată va fi continuată după regulile legii noi.

Pentru *puterea părintească, tutelă, emancipare, interdicție*, de asemenea s'au prevăzut norme de adaptare la noua legislație, respectându-se în măsura posibilă drepturile câștigate.

Sunt respectate și *servituțile* dobândite prin posesie potrivit legilor anterioare.

Normele codului italian, referitoare la *succesiuni*, vor fi aplicabile și femeilor înzestrate sau măritate și sunt declarate nevalabile renunțările făcute după legile anterioare. Aceste norme sunt aplicabile și eclesiasticilor, precum și la succesiunile între ascendenți și descendenți legitimați, indiferent de renunțările făcute, în conformitate cu legile anterioare.

Pentru *testamente* s'a prevăzut că acele care sunt făcute potrivit legilor anterioare, prin acte sub semnătură privată sau extrajudiciar, înainte de punerea în lucrare a codului italian și dacă deschiderea succesiunii are loc în termen de 2 ani dela acea dată, nu vor mai avea nici un efect dacă nu sunt scrise, datate și subscrise de mâna testatorului.

Fideicomisele, majoratele și alte substituțiuni fideicomisare, stabilite după legile anterioare au fost desființate pe ziua punerii în vigoare a noului cod. Proprietatea unei jumătăți din bunuri este atribuită posesorului din acea zi, iar proprietatea celeilalte jumătăți este rezervată primului sau primilor chemați, născuți sau concepuți în acea zi, respectându-se însă uzufructul posesorului. Impărțirea bunurilor poate să fie provocată atât de posesori cât și de primii chemați. Când majoratele sau fideicomisele au fost dăruite în tot sau în parte de către Stat, nuda proprietate a jumătății rezervată primului chemat, revine Statului dacă acela nu există la punerea în aplicare a codului cel nou. S'a prevăzut apoi rândueli pentru obligațiile în legătură cu aceste fideicomise și majorate.

Beneficiul de inventar e aplicabil și la succesiunile deschise înainte de punerea în lucrare a noului cod dacă eredele este încă în termen, după legile vechi, să primească moștenirea.

Separațiunea de patrimonii între bunurile defunctului și ale eredelui, poate fi exercitată, cu efectele legii vechi în termen de trei luni dela data arătată, dacă realitatea n'a fost deja adjudecată.

Donațiunile, care au devenit perfecte înainte de

¹⁾ Vezi Dreptul No. 8 din 24 Februarie 1929.

aplicarea noii legi, sunt guvernate de legile anterioare și în ceea ce privește revocabilitatea, rezoluția sau reducerea lor. Dacă cota legitimă din noul cod este mai mică decât aceea din legile anterioare reducerea are loc după regulile codului. Donațiunile făcute mai înainte descendenților sunt supuse raportului, conform codului.

Mijloacele de probă pentru obligațiuni și liberațiuni — dacă sunt mai restrânse în cod decât în legile anterioare — sunt determinate de acele legi pentru obligațiunile și liberațiunile care au avut loc în timpul lor de aplicare.

Rentele, prestațiunile și toate sarcinile asupra imobilelor, cu titlu de emfiteoză, subemfiteoză, cens funduar sau altul similar, care au fost constituite sub legile anterioare, rămân a fi guvernate de acele legi, cu excepția unei legi din 1925.

Pentru domeniul util al bunurilor în emfiteoză se aplică normele succesoriale ale codului, înlăturându-se orice alte dispoziții cuprinse în actele lor de constituire.

Prescripțiile atât în civil, cât și în comercial, începute înainte de noul cod sunt regulate de legile anterioare. Dacă timpul cerut de acestea este mai mare decât cel fixat de cod prescripția se împlinește după timpul din cod, socotit dela data aplicării lui. Această regulă se aplică și la *decăderi*, când termenele au început să curgă înainte de cod.

* * *

In materie comercială (secția II), s'a prevăzut că pentru abilitarea minorului de a continua comerțul nu mai e nevoie de vreo altă formalitate decât, înainte de cod, a obținut autorizarea după legile anterioare.

Părintele sau tutorele, care la intrarea în vigoare a codului, exercita comerțul pentru un minor trebuie să obțină autorizația cerută de codul de comerț.

Pactele nuptiale publicate înainte de data arătată sunt cărmuite în privința efectelor, de legile anterioare.

Obligațiunile referitoare la ținerea *registrelor comerciale* intră în vigoare la un an după punerea în lucrare a codului; până atunci acele registre trebuie ținute după legile anterioare. Acestea se aplică și pentru efectele procurii înscrise în registru dar modificările trebuie făcute după noua lege.

Sunt valabile constituite societățile comerciale, înscrise în registre înainte de intrarea în vigoare a codului comercial. De asemenea și statutele dar, în termen de doi ani, ele trebuie să satisfacă legea nouă; tot după această lege trebuie să se facă și modificările.

Societățile constituite dar neînscrise trebuie să completeze formalitățile de constituire după noul cod. Acestea se aplică și la alte asociații, care n'au făcut publicitatea prevăzută de el. Dispozițiile pentru societăți se aplică și celor streine din teritoriile anexate.

Pentru *cambiile* emise anterior noului cod se aplică legile anterioare; protestul, acțiunea, pierderea sunt supuse regulilor din cod.

Falimentele și concordatele preventive deschise înaintea introducerii codului rămân a fi guvernate de legile anterioare. În primul an după acea dată pot fi numiți curatori la faliment și persoane neînscrise pe tabloul prevăzut de codul italian.

Din *procedura civilă* cităm:

Cauzele aflătoare la prima instanță pentru care, la 1 Iulie 1929, se fixase termen pentru desbaterea orală vor fi judecate după rânduelile anterioare până la comunicarea hotărârii.

Se exceptează cauzele pendente la instanțele comerciale sau maritime; acestea trec în competența instanțelor obișnuite.

Apelul, când e admis de legea veche, este, însă, guvernat de legea nouă atât în privința termenului, forme cât și a modului de judecată; legea nouă va fi observată și când cauza ar fi retrimisă la prima instanță.

Aceste norme se aplică și în caz de întrerupere sau de suspendare conform legei vechi dacă redeschiderea are loc în termen de trei luni.

De asemenea și pentru hotărârile primei instanțe comunicate mai înainte de noua lege și nerămase definitive.

Cauzele dela prima instanță pentru care la 1 Iulie 1929 vor fi fixate termene pentru desbaterea orală vor fi trimise instanței, care e competentă după noua lege, și unde părțile vor fi citate după stăruința părții diligente; citația va putea fi trimisă procuratorului celeilalte părți când el era deja constituit.

Cauzele pendente înaintea pretorilor se vor urma tot acolo chiar când, după noua lege ar fi de competența arbitrilor. În acest din urmă caz hotărârea pretorului este neapelabilă; este însă supusă recursului în casație dacă fiind pronunțată de arbitru ar fi fost supusă apelului.

În ipotezele enumerate aci judecata se va urma cu formele stabilite de noul cod; rămân însă valabile actele adunate și și păstrează efectul juridic.

Procedura pentru *asigurarea probelor* va fi urmată după rânduelile anterioare dacă proba fusese admisă la introducerea noii legi.

În acțiunile de nulitate și de revocare, motivele de nulitate sau de revocare (redeschidere sau reînnoire) contra deciziunilor pronunțate în baza legilor anterioare precum și termenele pentru a introduce asemenea cereri sunt cele prevăzute în acele legi. Judecata se va face, însă, după noua lege.

Judecățile arbitrale începute, înainte de 1 Iulie 1929, vor fi continuate după normele din legislația anterioară.

Executarea și asigurarea începută va fi terminată după legea veche. Contestațiile vor fi introduse și judecate, conform legii noi, de instanța care e competentă după legea anterioară.

Toate actele, devenite executorii după legile vechi pot fi executate fără să mai fie nevoie de prezentarea copieii în formă executivă.

În materie de *jurisdicție grațioasă* (giurisdizione volontaria, affari non contenziosi) cererile pendente la introducerea noului cod de procedură vor fi rezolvate după normele de competență ratiōe materiae vel loci și după formele de procedură stabilite de acel cod. Actele și probele începute cu formele prescrise de legile de mai înainte vor trebui completate după aceleași legi, afară numai dacă partea care stăruiește n'a cerut să se continue după forma nouă.

Testamentele nuncupative extrajudiciare, anterioare noului cod, care n'au fost confirmate vor dobândi confirmarea, potrivit legilor anterioare, înaintea pretorului, unde s'a deschis succesiunea.

Instanța va invoca din oficiu acele acte și părțile vor putea să se raporteze la ele.

Mai departe legiuitorul s'a ocupat de cauzele, pentru care la 1 Iulie 1929 se va fi făcut apel sau recurs contra unei hotărâri a primei instanțe. Asemenea procese vor fi judecate după legile vechi. În ipoteza când s'ar trimite la instanța inferioară, aceasta va judeca după formele stabilite de legea nouă dar competența e regulată după legea veche; instanța de trimitere trebuie, potrivit legii vechi, să se conformeze hotărârii instanței superioare.

Cu privire la hotărârile date în contumacie potrivit legilor anterioare s'a prevăzut că dreptul la restituirea în întregime va fi exercitat, după punerea în vigoare a legilor noi, pe calea opoziției prevăzută în codul de procedură civilă.

În localitățile unde, la 1 Iulie 1929, nu se va fi constituit oficiu de conciliațiune, toate atribuțiunile arbitrilor vor fi exercitate în mod temporar, de pretor.

S'a prevăzut o dispoziție și pentru patronatul gratuit și într'un alt text s'a menținut pentru publicațiile legale normele unui decret din 1924.

Acesta este conținutul decretului prin care Italia a rezolvat problema unificării legislative. Dela 1 Iulie 1929 vor cărmui aceleași legi, cu foarte reduse excepții menite să dispară cât de curând.

* * *

Cele coprinse în decretul italian atrag atenția asupra câtorva *asemănări cu ceiace s'a înfăptuit la noi, cu 7 luni mai de vreme, pentru Basarabia.*

Decretul prevede că legile arătate se extind în ceiace privește părțile din ele, care n'au fost extinse prin alte dispoziții anterioare. O dispoziție analoagă fusese înscrisă în legea română unde art. I începe astfel: „pe lângă dispozițiile introduse până acum în vederea unificării se extinde....“.

Cu privire la starea în care se face extinderea legiuitorul italian a prevăzut că odată cu legile sunt extinse și regulamentele de aplicare precum și toate dispozițiile, care au modificat sau completat legile extinse sau care se referă la materiile care alcătuiesc obiectul lor: această normă a fost apoi explicată prin raport.

Aproape același procedeu îl întrebuințase și legiuitorul român, care a prevăzut în art. 1: „se estinde cu începere dela 1 Iunie 1928, în tot cuprinsul Basarabiei, aplicarea în întregime a următoarelor legi, *astfel cum vor fi în vigoare în vechiul Regat* la punerea în aplicare a legii de față“. Sensul acestui text este explicat în expunerea de motive astfel: „Deoarece legile vechiului Regat au suferit dela alcătuirea lor până azi diferite modificări ori completări și s'ar putea întâmpla să mai sufere și altele până la aplicarea prezentei legi, am prevăzut, spre a înlătura orice nedumerire, că legile extinse arătate în proiect se vor aplică în starea în care vor fi la punerea în vigoare a prezentei legi, deci cu modificările și completările ce li s'au adus și ce li se vor aduce până la acea dată.

La regula generală a extinderii s'au făcut — cum se știe — excepțiuni și la noi; acestea în mare parte diferă de cele dela Italiani, din cauză că starea de drept în Basarabia era alta în multe privinți.

Asfel s'a păstrat, dar numai într'o formă redusă, publicitatea imobiliară.

Legiuitorul român a extins în Basarabia și sistemul publicității drepturilor reale imobiliare pentru că sistemul găsit acolo, apropiat intrucâtva de al cărților funduare avea destule defecte. Acel sistem a fost — totuși — alături de al vechiului Regat, dar numai cu caracter informativ, valoarea drepturilor urmând a fi stabilită numai în conformitate cu legile române și după registrele prevăzute în aceste legi.

S'a spus însă formal — în expunerea de motive — că principiul legalității, desigur foarte bun, va fi introdus dar nu acum în chip izolat, ci într'un sistem bine organizat de cărți funduare.

Au fost menținute, însă, în totul alte dispoziții, cum sunt cele referitoare la capacitatea femeii măritate, căutarea paternității, dreptul de moștenire al soțului supraviețuitor, precum și drepturile copiilor naturali și ale pariunților lor.

De asemenea câteva dispoziții de procedură și altele referitoare la actele de stare civilă.

Dispoziții transitorii coprinde și legea românească, dar mai puțin dezvoltate decât în decretul italian, intrucât legiuitorul a înțeles să se refere la principiile generale stabilite, așa cum spunea și Ministrul de Justiție al Italiei. În genere și legiuitorul român, călăuzit de aceleași norme ca și cel italian a căutat să respecte drepturile, care nu atingeau interesele superioare ale unificării.

La noi nu s'a acordat Ministrului Justiției drepturi așa de mari ca în Italia, de a da și alte norme pentru aplicarea legilor extinse, de a aduce modificări și de a le coordona cu cele existente. S'a prevăzut însă și aci, pentru Ministru, dreptul de a întocmi un regulament pentru punerea în aplicare iar în expunerea de motive s'a arătat că față de greutatea ce se pot ivi Ministrul va căuta să le ușureze pe cale de instrucțiuni. Din acestea s'a și dat un număr însemnat și este cert că au fost de mare folos pentru a pune în practică normele prevăzute în legea de unificare. Legiuitorul român, încrezător în priceperea și hărnicia magistraților a preferit să lase pe seama jurisprudenței rezolvarea multora din dificultățile ce se vor ivi în epoca de tranziție.

În materie de abrogare și legiuitorul român a căutat să fie cât mai complet prevăzând într'un articol că sunt și rămân abrogate toate dispozițiunile de orice natură, care ar fi contrarii legilor și regulamentelor române extinse în Basarabia precum și legii de extindere.

În expunerea de motive a precizat că e vorba de orice legi, regulamente, ordonanțe, decizii, ucazuri, obiceiuri și în fine toate dispozițiunile de orice natură și din orice izvor ar deriva.

De altă parte trebuiesc relevate asemănările — cum se observă de oricine — în ceia-ce privește starea de spirit din noile teritorii, unde se interpretează greșit întârzierea unificării, în ceia ce privește credința în superioritatea legislației de acolo, neajunsurile aduse de diversitatea legilor, etc.; de asemenea identitatea de argumente în favoarea unificării și pentru rezolvarea problemei prin extinderea legislației Regatului în acele teritorii.

Aceleași împrejurări, aceleași motive au dus în mod natural, la aceleași concluzii.

Obiecțiunile contra unificării și contra realizării ei prin metoda extinderii s'au dovedit neîntemeiate.

Exemplul Italiei, care a stat 10 ani sub influența altui sistem și care — cum am mai spus — era invocată

ca temei în acel sens, este încă o puternică dovadă că mijlocul cel mai potrivit pentru unificare și la noi, este cel întrebuițat acolo și în Basarabia.

Sperăm că se va răspândi tot mai mult această convingere și că nu vom continua a discuta și a aștepta legile cele mai perfecte, care se vor alcătui și vota peste nu știm câți ani.

Andrei Rădulescu

Consilier la Inalta Curte de Casație
Membu al Academiei Române

DESPRE REVIZUIREA DECIZIILOR DISCIPLINARE

O intimă convingere mă îndeamnă să-mi îngândui un răspuns la articolul D-lui Procuror General Stambulescu, o autoritate recunoscută pe lângă Inalta Curte de Casație față de care îmi afirm respectul cuvenit.

O perfectă claritate formează caracteristica acestui articol (Dreptul No. 39 928) întemeiat însă pe o confuzie care duce la năruirea întregului edificiu ori cât de estetic și de trainic în aparență.

Analizând revizuirea acordată de art. 183 din Legea de Organizare judec., Dl. Procuror General crede că această revizuire nu poate fi cerută decât atunci când actele au fost deja declarate false în momentul introducerii cererei de revizuire, asimilând în acest mod revizuirea disciplinară cu revizuirea civilă. Dl. Procuror General este de părere că legea de organizare judec. ar trebui să prevadă toate cazurile de revizuire prevăzute de art. 288-290 Pr. Civ.

Aci rezidă eroarea.

Intre revizuirea prevăzută de legea de organizare judec. și cea prevăzută de Pr. Civ. nu este și nu poate fi indentitate. În cea din urmă este vorba de câștigarea unor drepturi bănești—după cum foarte bine recunoaște autorul acestui articol— în aea dintâi e vorba de o reabilitare cu mult mai demnă de atenție pentru că aci e vorba de o reintegrare în drepturi a unui om nevinoșat care o viață întreagă a fost pus la index. Nu e vorba de câteva mii de lei mai mult sau mai puțin în patrimoniul cuiva, ci de onoarea unui om care după ani și ani de hulă publică cere să-și revadă situația.

Erare humanum est, perseverare.....

Justiția se înalță când în fața unor dovezi neîndoioase repară o nedreptate. Ea coboară din contra când perseverează într'o nedreptate, la adăpostul unui principiu abstract cum este acel al autorității lucrului judecat care nu are ce căuta aci unde e vorba de un simplu control al actului administrativ de autoritate al ministrului de Justiție, singurul autor atât în caz când e vorba de destituirea cât și în caz de reintegrarea unui magistrat, după cum tot el este autorul actului când aplică pedepse mai ușoare unde nu are nevoie de avizul conform al Comisiunii disciplinare.

A asimila revizuirea prevăzută de procedura civilă cu cea înstituită pentru magistrați este a nesocoti temeiul a două instituțiuni deosebite ca structură. Nu e vorba aci de un litigiu propriu zis ci de un act administrativ de autoritate. Ca atare nu i se pot aplica principiile de revizuire prescrise de

procedura civilă pentru revizuirea litigiilor propriu zise.

Sub vechile legiuri, ministrul de justiție avea dreptul să destituie sau să reintegreze magistrații fără nici un sondaj după cum i-a rămas acest drept când e vorba de pedepsele ușoare (avertismente, etc). Sub actuala legiuire el nu mai poate aplica aceste pedepse și nici să le suprimă decât cu avizul conform al Comisiunii disciplinare.

Credem de asemenea că nu se poate de cuvintelor „acte false“ din art. 183 al legii de organizare judec. întrepetarea literară și trebuie să înțelegem prin „acte“ piesele din dosar care au servit de bază la condamnare, iar cuvântul „fals“ are înțelesul de „neexact“ căci s'ar putea întâmpla ca pedeapsa să fie întemeiată pe informațiuni și declarațiuni de martori luate de inspectorul judecătoresc fără prestare de jurământ, în absența magistratului învinuit sau pe presupțiuni contrazise de noi acte unde nu poate fi vorba de procese de fals.

A decide altfel ar însemna să suprimăm în aceste cazuri dreptul la revizuire proclamat printr'un text precis.

Inalta Curte prin deciziunea disciplinară No. 19/924 recunoaște într'un considerent inserat la finele acestei deciziuni, posibilitatea de a se dărâma în revizuire, declarațiunile cari au servit de bază, cu ajutorul unor noi dovezi din cari să reiasă neadevărul nu falsitatea primelor declarațiuni.

Pentru mai multă claritate vom reproduce acest considerent „este necontestat că primele declarațiuni ar fi putut fi dărâmate, însă aceasta s'ar fi putut face, zice Inalta Curte, nu prin producerea altor declarațiuni de la aceiași informatori, ci prin dovezi străne din care să reiasă neîndoios neadevărul primelor declarațiuni.“

Nu e nevoie ca actele să fi fost declarate false în momentul introducerii cererei de revizuire, după cum să cere aceasta pentru cazurile de revizuire prevăzute de art. 290 Pr. Civ.

Pentru aceasta reproducem pe două coloane cele 2 texte:

Art. 183 Leg. Organ. Judec.

„Dacă posterior executării unei deciziuni se constată că toate sau o parte din actele pe care s'a întemeiat Comisia disciplinară au fost false, magistratul condamnat are dreptul a cere Ministrului de Justiție revizuirea procesului său.“

Art. 290 Pr. Civ.

„Dacă judecata s'a pronunțat întemeindu-se pe niște acte care erau deja declarate false, pe când părțile se judecau sau care s'au recunoscut și declarat false în urma judecății.“

Este neîndoios că în cazul art. 290 pr. civ. e nevoie ca actele să fi fost deja declarate false în momentul introducerii cererei de revizuire așa după cum o cere categoric textul.

Nu tot astfel este în cazul art. 183 din legea de Organizare judec. unde legiuitorul întrebuițează termenii „dacă se constată“ nu zice „dacă se va fi constatat“. De asemenea dacă ar fi cerut o declarație anterioară de acte false ar fi întrebuițat termenii din art. 290 al. 2 Pr. Civ., adică ar fi zis „deja declarate false“ și nu ar fi folosit expresiunea „dacă se constată că actele au fost false“.

Nici nu se putea altfel, căci Comisiunea disciplinară lucrează independent de deciziunile instan-

țelor pe drept comun. Art. 205 al. ultim din legea de organizare judec. proclamând această independență înlătură orice altă instanță de judecată de drept comun. Neadevărul actelor urmează a se constata tot de comisiunea disciplinară. In vederea aceasta art. 183 din legea de organizare judec. acordă facultatea de a se reface mai întâi instrucția și în nici un caz Comisiunea disciplinară nu trebuie să respingă de plano cererea de revizuire fără a o examina, căci art. 183 spune ritos că se va reface întâi instrucția dacă va fi nevoie.

In ce privește faptul că reiterările de cereri ar incomoda prea mult comisiunea, legiuitorul a lăsat aceasta pe seama ministrului Justiției, singurul în drept de a seziza aceste comisiuni după cum tot ministrul este singurul în drept a le seziza în cazul de trimitere în judecată.

N. Marian
Avocat

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. III

Audiența de la 6 Iulie 1928

Președinția D-lui V. Tătaru, consilier

Ministerul Sănătății și Ocrotirilor Sociale cu A. Sotirescu și
Societatea „Avântul Comercial“

FARMACIE.—DROGUERIE.—DACA ȘI ÎNTRE ELE TREBUE SĂ EXISTE
DISTANȚA DE 200 METRI.—ART. 129 AL. 4 DIN LEGEA SANITARĂ.

Atât din textul art. 129 al. 4 din legea sanitară cât și din spiritul și economia legii, rezultă că intenția legiuitorului când a prevăzut, prin textul de lege citat, că distanța între drogherii și farmacii să fie de minimum 200 metri, a fost de a înlătura concurența cu totul dăunătoare în asemenea comerțuri, nu numai între farmacii și farmacii sau drogherii și drogherii cari au același obiect de comerț, ci și între o farmacie și droguerie cari au un comerț similar în multe privințe, vânzându-se în ambele aceleași specialități și preparate medicamentoase.

No. 744.—Respins recursul făcut de către Ministerul Sănătății și Ocrotirilor Sociale în contra deciziei cu No. 371, 927 a Curții de Apel din București Secțiunea I, în proces cu A. Sotirescu și Societatea „Avântul Comercial și Industrial.“

S'au ascultat D-nii avocați Popovici din partea recurentului în desvoltarea motivelor de casare și Dimitriu Șoimu din partea intimatului.

Curtea deliberând,

Având în vedere că din deciziunea atacată cu recurs și actele aflateare la dosar se constată că intimata în recurs, Aurelia Sotirescu, farmacistă din București a chemat în judecată înaintea Curții de Apel București, ca instanță de contencios administrativ, Ministerul Sănătății și Ocrotirilor Sociale, Primăria Municipiului și Dr. Ioan Lupaș, ministrul Sănătății și Ocrotirilor Sociale, pentru a anula autorizația dată de susnumitul Minister, sub

No. 17342 din 5 Aprilie 1927, Societății Avântul Comercial și Industrial de a deschide o droguerie în Sos. Bonaparte No. 2 colț cu Dorobanți, și să invite Ministerul și Primăria să închidă imediat drogueria care funcționează în mod ilegal, fiind situată la o distanță mai mică de 200 metri, și în același timp să se condamne numitele autorități cum și Dr. U. Lupaș în mod solidar, la plata sumei de 100.000 lei, daune materiale, plus 1000 lei de fiecare zi de întârziere până la închiderea drogheriei. Deosebit intimata mai cere confiscarea tuturor medicamentelor aflate în droguerie și darea lor în folosul spitalelor, plus plata sumei de 500.000 lei daune morale.

La 11 Octombrie 1927, Societatea Avântul Comercial și Industrial face cerere de intervenție cerând respingerea acțiunii intimatului, întrucât drogueria, a cărei închidere se cere, funcționează în mod legal în baza autorizației No. 17343 din 5 Aprilie 1927, eliberată de Ministerul Sănătății și Ocrotirilor Sociale.

Curtea de Apel București S. I-a prin decizia No. 37 din 21 Decembrie 1927, atacată cu recursul de față, admite în parte acțiunea intimatului, anulează autorizația dată Societății Anonime Avântul Comercial și Industrial de a deschide o droguerie în Calea Dorobanților No. 86 și condamnă Ministerul la 5000 lei cheltuieli de judecată și respinge celelalte capete de cerere formulate de intimată precum și cererea de intervenție a Societății Avântul.

Pentru a da această soluțiune Curtea de Apel, respingând obiecțiunea de prematuritate și tardivitate, cari nu formează obiectul recursului, motivează că autorizația de deschiderea drogheriei a fost dată cu călcarea art. 129 alineatul 4 din Legea sanitară, care prevede că distanța minimă între farmacia și drogherii să fie de 200 metri, pe când în speță între farmacia intimatului, care funcționează din anul 1922, și drogueria societății interveniente nu este o distanță mai mare de 15 metri, deci cererea de anulare este fondată.

Curtea respinge ca nedovedite cererile de daune, iar acțiunea contra Primăriei o respinge ca nefundată, întrucât din legea de unificare administrativă nu se constată că primarul ar avea atribuțiuni de a-și da avizul pentru funcționarea drogheriilor.

Având în vedere că prin motivul de recurs recurentul, Ministerul Sănătății și Ocrotirilor Sociale, se plânge de violarea art. 129 al. 4 din legea sanitară, susținând că intenția legiuitorului, când a prevăzut distanța de 200 metri, a fost ca să înlătore concurența între farmacie și farmacie, obiectul comerțului fiind același, iar nici de cum între farmacie și droguerie cari au un comerț cu totul diferit;

Având în vedere că atât din textul art. 129 al. 4 din legea sanitară, cât și din spiritul și economia legii, rezultă că intenția legiuitorului când a prevăzut, prin textul de lege citat, că distanța între drogherii și farmacii să fie de minimum 200 metri, a fost de a înlătura concurența cu totul dăunătoare în asemenea comerțuri, nu numai între farmacia și farmacia sau drogherii și drogherii, adică cari au același obiect de comerț ci și între o farmacie și droguerie, cari au un comerț similar în multe privințe, vânzându-se în ambele aceleași specialități și preparate medicamentoase.

Considerând că, în speță, Curtea de Apel constatând că distanța între farmacia intimitei și drogueria intervenientei este de 15 metri, deci sub minimum 200 metri prevăzut de art. 129 al. 4 citat, a făcut o bună aplicare a textului de lege citat când a anulat autorizația intervenientei de a deschide o droguerie în Calea Dorobanților, 86.

Că deci recursul fiind nefondat, urmează a fi respins.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. I

Audiența dela 3 Decembrie 1928

Președinția D-lui N. Ciurea, consilier

Soc. în nume colectiv O. Bizamcer & Fii cu Lauterio Vincenzo.

FALIMENT. — DREPTUL CREDITORILOR DE A CEREA ANUMITE MĂSURI CONTRA UNUI COMERCIANT CARE ESTE ÎN SITUAȚIA DIFICILĂ. — ÎNCHEIEREA TRIBUNALULUI. — DREPTUL DE APEL. — DACA APARTINE ȘI CREDITORILOR A CĂRORE CERERE A FOST RESPINSĂ. — ART. 697 COD. COM.

Dreptul de apel prevăzut de art. 697 cod. com. în contra închezierilor luate de Tribunal pe baza acestui text de lege, aparține nu numai comerciantului, în contra cărui s'au luat măsurile prescrise de acest text de lege, față de încunoștiințările făcute din partea creditorilor relativ la situația sa dificilă, ci și creditorilor a căror cerere a fost respinsă.

No. 6894. — Respins incidentul ridicat de intimatul Lauterio Vincenzo cu privire la inadmisibilitatea apelului făcut de Soc. în nume colectiv O. Bizamcer & Fii.

S'au ascultat D-ii avocați M. Valerian din partea intimatului în susținerea incidentului și Paul Rătescu din partea apelantei în combaterea incidentului.

Curtea,

Asupra incidentului ridicat de intimatul Lauterio Vincenzo, cu privire la inadmisibilitatea apelului făcut de Soc. în nume colectiv O. Bizamcer Fiu &.

Având în vedere susținerile orale ale părților, notele lor scrise și lucrările din dosar.

Având în vedere că art. 697 cod comercial dă drept creditorilor de a încunoștiința tribunalul despre situația dificilă a unui comerciant, și care înstrăinează marfa în condiții desavantajoase.

Că, pe baza unei asemenea înștiințări, tribunalul va putea controla situația comerciantului, ordonând după împrejurări, în mod provizoriu un control din partea creditorilor asupra operațiilor comerciale, «a lua dispozițiuni asupra punerii comerciantului în stare de faliment».

Că, o asemenea încunoștiințare din partea unuia sau mai multor creditori se rezolvă de tribunal în Camera de consiliu, printr'o încheiere.

Că, o asemenea încheiere, conform art. 8 al art. 697 cod comercial este susceptibilă de apel.

Că, deși intimatul în apel, prin avocatul său, susține că dreptul de apel aparține eventual numai comerciantului contra căruia s'a luat vreo măsură, totuși textul nu face nici o distincție.

Că, în cazul art. 697 cod comercial, cel ce încunoștiințează tribunalul nu este un simplu «denun-

țator», cum se susține, căci «denunțator» poate în principiu fi oricare, pe când art. 697 cod comercial cere o calitate, căci prevede că numai «un creditor» al comerciantului poate sesiza instanța, mai mult, conform al. 1 al art. 697 cod comercial, acest creditor este obligat și la o cautiune, deci are un interes dublu, și în asemenea caz este greu să admitem că poate fi privat de garanția a două instanțe, când legea nicăieri nu-i răpește dreptul de apel.

Că, art. 944 cod comercial vorbește de sentințele în materie de «faliment», or acest jurnal nici nu are un asemenea caracter.

Că, deci, dreptul de apel prevăzut de art. 697 cod comercial aparține atât creditorilor, cât și comerciantului, interpretare întărită și de textul al. 3 al art. 697 cod comercial, care vorbește de respingerea cererii în mod definitiv, ceea ce presupune beneficiul ambelor instanțe pentru părți.

Că, dar, astfel fiind, apelul făcut de Soc. în nume colectiv O. Bizamcer Fiu et & comp., este admisibil, și ca atare, câtă a fi respins finele de neprimire ridicat de intimatul Lauterio Vincenzo.

Pentru aceste motive, redactate de D-l consilier N. Ciurea, respinge incidentul.

Semnați: N. Ciurea, Const. Pantelimon, Al. Lictu.

TRIBUNALUL DÂMBOVIȚA S. II

Audiența dela 5 Februarie 1929

Președinte d-l N. Georgescu-Ceptura, judecător

Nicolae Achim și alții cu Ilinca Dinu

IMPARTEALĂ. — BUNURI DEȚINUTE DE UN COMOȘTENITOR. — OPUNERE LA ÎMPARTEALĂ, PE MOTIV CĂ AUTORUL COMUN NU AVEA SIMPLU DREPTURI ASUPRA ACESTOR BUNURI. — NETEMEIINICIA OPUNERII. — ART. 728 ȘI URM. COD. CIV.

COMPETINȚĂ. — INCOMPETENȚA DIN CAUZA VALORI OBIECTULUI LITIGIULUI. — CÂND SE POATE RIDICA ÎN APEL. — CONDIȚIUNI. — ART. 35 LEGI JUD. DE OCOALE.

APEL. — CERERE FĂCUTĂ ÎN APEL SĂ SE ADUCĂ ȘI ALIĂ AVERE LA ÎMPARTEALĂ. — CERERE NOUĂ. — INADMISSIBILITATEA EI. — ART. 728 ȘI URM. COD. CIVIL. — ART. 327 PR. CIVILĂ.

1. Bunurile găsite în patrimoniul autorului comun, și stăpânite de un comoștenitor, trebuiesc aduse la partaj, neputându-se opune comoștenitorul la împărțeală, pe motiv că asupra acestei averi mai aveau și alte persoane drepturi împreună cu autorul comun, — fiindcă comoștenitorul deține această avere ca găsită în patrimoniul autorului comun și asupra ei au drepturi egale toți comoștenitorii.

2. Art. 35 leg. jud. de ocoale, după care incompetența din cauza valori litigiului, se poate ridica numai în fața primei instanțe, — ceea ce este o derogare dela art. 109 pr. civ., — presupune că partea interesată a fost prezentă în fața primei instanțe și nu a ridicat chestiunea incompetenței. Când partea nu a fost prezentă, ea poate ridica această incompetență în apel, fiindcă prin neprezentarea părții la prima instanță nu se poate presupune că partea a a-

chiesat asupra competenței, însă pentru a o putea ridica se cere ca partea să arate această chestiune prin motivele sale de apel.

3. Pârâțul într-o acțiune de esire din indiviziune nu poate să ceară în apel ca și alte bunuri să fie aduse la masa partajabilă, fiindcă această cerere, fiind o cerere nouă, nu se poate face în apel.

Jurnal No. . . — Respins excepțiunile ridicate de apelantul Nicolae Achim în proces cu Ilinca Dinu.

Tribunalul,

Asupra celor discutate de părți;

Văzând și actele din dosar;

Având în vedere că apelantul Nicolae Achim a susținut, că nu se putea porni acțiunea de esire din indiviziune de față, fiindcă terenul cămin de casă, cu construcțiile de pe el, care formează obiectul partajului, este și el neimpărțit între autorul părților și frații acestuia; că apoi prima instanță nu era competentă să judece, fiindcă valoarea averii pusă la împărțeală era mai mare decât competența judecătoriei, și pentru a dovedi aceasta, a cerut numirea unei expertize; că pe lângă aseasta mai este și altă avere, care trebuie adusă la partajare; și în fine apelantul a cerut să dovedească, dacă se trece peste susținerile de până acum, că din construcții uni, sunt unele făcute chiar de apelant, cum și că acesta a făcut îmbunătățiri la casa părintească.

Având în vedere că intimata a combătut aceste susțineri, după cum se constată din procesul-verbal al ședinței.

Considerând, în ceace privește prima susținere a apelantului, — că se constată, că averea, a cărei împărțire se cere, s'a găsit în patrimoniul tatălui acestuia; că intimata, care este soră cu apelanții, a cerut împărțirea acestei averi, ca fiind averea tatălui ei, găsită în patrimoniul acestuia; că deindată ce se stabilește că această avere s'a găsit în patrimoniul autorului comun, comoștenitorul care deține această avere nu se poate opune la facerea partajului, pe motiv că și alte persoane împreună cu autorul comun aveau drepturi în acea avere, fiindcă a găsit-o în patrimoniul autorului comun și la această avere toți comoștenitorii au drepturi egale; că stabilindu-se aceasta, prima susținere a apelantului se găsește neîntemeiată.

Considerând, în ceace privește a două susținere a apelantului, — că după art. 35 leg. jud. de ocoale, incompetența din cauza valorii obiectului litigiului, se poate ridica numai în fața primei instanțe; că prin această dispoziție, s'a derogat dela principiul de ordine publică, înscris în art. 109 pr. civ. după care incompetența „ratione materiae” se poate ridica în-orice stadiu al litigiului; că deci după art. 35 leg. jud. de ocoale, dacă incompetența din cauza valorii litigiului nu se ridică în fața primei instanțe, ea nu se mai poate ridica în fața instanței de apel;

Considerând că pentru a-și căpăta această aplicare art. 35 leg. jud. de ocoale, se cere ca partea interesată să fi fost prezentă la prima instanță și să nu fi ridicat chestiunea incompetenței; prin

prezența părți și prin neridicarea incompetenței, art. 35 leg. jud. de ocoale stabilește o achiesere a părți asupra competenței; când însă partea nu se prezintă la prima instanță, — ne mai fiind vorba de achiesare, partea va putea să ridice această chestiune în apelul făcut de ea;

Considerând că pentru a putea ridica această incompetență în apel, partea care a lipsit la prima instanță trebuie să-și motiveze apelul asupra acestei chestiuni, fiindcă pentru instanța de apel, în afară de chestiunile de ordine publică, dela care s'a văzut că art. 35 leg. jud. de ocoale a derogat, nici o discuțiune nu poate să aibă loc decât asupra chestiunilor arătate în motivele de apel; că în speța de față se constată că apelantul, după ce a obținut un termen să-și motiveze apelul său, nu a făcut un motiv de apel din incompetența primei instanțe și fiind astfel această chestiune nu se mai poate discuta în fața instanței de față.

Considerând, în ceace privește a treia susținere a apelantului, că mai este și o altă avere de împărțit, care trebuie adusă la masa partajabilă, această cerere se vede că este o cerere care nu a fost făcută la prima instanță; că ea fiind o cerere nouă nu se mai poate face în apel; că în cazul aceasta și această cerere se respinge și dacă cu adevărat, după cum susține apelantul, a mai rămas avere, care nu s'a pus la masa partajabilă, pentru această avere le rămâne părților calea unui partaj suplimentar.

Având în vedere, că în ultim rând, apelantul a mai cerut să dovedească că el a făcut construcții pe terenul litigiu și că a făcut îmbunătățiri la casa părintească; că cererea aceasta găsindu-se admisibilă, ea urmează a fi admisă în consecință;

Pentru aceste motive, redactate de d-l judecător Hariton Udrea, admite cererea.

Semnați : N. Georgescu-Ceptura, Hariton Udrea.

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ

Testament.

1. (*Revocare. — Codicil posterior. — Interpretare.*)

Fiind dat că după art. 1036 c. civ. (921 r.) „testamentele posterioare care nu revoacă anume pe cele precedente, nu desființează din acestea decât numai acele dispozițiuni care sunt incompatibile cu cele noi sau sunt contrarii”, un testament nu este revocat prin un codicil posterior care în fapt, departe de a contraria dispozițiunile zisului testament, se armonizează din contră cu ele.

2. (*Substituție proibită. — Dublu legat condițional. — Interpretare.*)

Pentru ca să fie substituție prohibită trebuie ca dispoziția criticată să cuprindă două donațiuni de legate în plină proprietate, a acelorași bunuri în profitul persoanelor chemate a le culege una după alta așa încât proprietatea acestor bunuri să treacă succesiv, după intenția dispunătorului, pe capul fiecăruia din aceste două persoane și cu dreptul aceleia care

a fost gratificată în al doilea ordin când se va deschide să fie convinsă că nu' are dela dispunător sau dela moștenitorii săi decât în mod indirect și prin intermedierea necesară a persoanei gratificată în primul rând.

Din contră nu constituie o substituție prohibită, legaturile condiționale, alternative unul sub condiție suspensivă, altul sub condiție rezolutorie inversă prin care testatorului institue mai multe persoane de odată raportând până la decesul uneia eventualitatea condițiunii sub care una sau alta va putea fi considerată ca definitiv instituită.

Astfel testamentul prin care un testator dispune în termenii următori: „în caz când unul sau mai mulți din legatarii mei ar muri fără să lase copii legitimi, partea ce vor fi luat-o din succesiune va reveni legatarilor mei fără ca ea să fie dată de dânșii la alte persoane“, nu constituie o substituție.

O asemenea dispoziție trebuie în adevăr a fi analizată ca un dublu legat, unul pentru primul gratificat sub condiția rezolutorie a morții lui fără copii, iar celalt pentru gratificatul eventual, sub condiția suspensivă a decesului fără copii a primului gratificat, așa încât această eventualitate producându-se, el va fi încredințat că primește bunurile direct dela dispunător iar nu prin intermedierea gratificatului primitiv.

O asemenea dispozițiune nu cuprinde nici dubla și imediata liberalitate în profitul chematului și grevatului deodată — nici ordinea succesivă, nici sarcina pentru primul gratificat de a conserva în timpul vieței și de a remite la moarte secundului gratificat, prin urmare nu întrunește condițiunile esențiale ale substituțiunii prohibite.

C. Rennes, 18 Mai 1928

Sirey, Rép. somm. 1928. 11

Note relative la situația Băncii Naționale

din 7 Februarie 1929.

Publicând situația conturilor sale la 7 Februarie 1929, data stabilizării legale, Banca Națională a ținut să pună imediat scriptele sale în concordanță cu dispozițiile legii monetare, amânând prefacerea completă a Bilanțului său până la rati ficarea de Adunarea Generală Extraordinară convocată la 3 Martie 1929 a nouilor statute ale Institutului de Emisiune anexate la Convenția din 7 Februarie 1929.

Fixarea legală a valorii leului cere reevaluarea imediată a posturilor Bilanțului contabilizate în lei hârtie precum este cazul stocului metalic — sau în devize procurate mai înainte la un curs diferit de cel al stabilizării.

Conform art. 2 din Convenția monetară plus va-

luta netă — aproximativ 8 miliarde — rezultată din reevaluarea elementelor de mai sus. a fost trecută în creditul Statului; această sumă a permis de a reduce la 4 miliarde împrumuturile vechi acordate de Bancă și de a reduce simțitor soldul împrumuturilor trezoreriei care figurează în conturile curente și a căror amortizare va fi făcută și prin prelevări din Fondul de lichidare.

Stocul aur de 8.258 milioane cuprinde aurul în depozit în România și în străinătate, cu excluderea depozitului dela Moscova care va continua totuși să figureze promemoria în situația Băncii Naționale. Este important a arăta că Banca nu și-a modificat deloc punctul său de vedere juridic în această materie și că amortizarea postului în aur la Moscova prin rezervele speciale ale Institutului nostru de emisiune nu este făcută decât din dorința de a prezenta cât mai clar posibil situația actuală a Băncii.

Tot în acelaș scop au fost scoase din registrele Băncii Naționale Bonurile de tezaur primite dela Stat pentru garantarea împrumuturilor sale și socotite mai înainte, fie în stocul metalic (6.623 milioane), fie în afară de Bilanț (6.609).

În urma acestor operațiuni, situația Băncii Naționale se prezintă satisfăcător, pentru că raportul dintre stocul metalic și circulația fiduciară atinge peste 41 %, deci peste procentul cerut de vechile Statute, actualmente în vigoare, fără a ține seamă că Banca Națională nu a intrat încă în posesia devizelor provenind din împrumut.

Situația din 7 Februarie mai face să reasă :

a) O creștere vizibilă (aproximativ 323 milioane) a plasamentului în Efecte publice, creștere datorită concentrării într'o singură grupă a diverse elemente ce se găseau repartizate până azi la diverse posturi ale Bilanțului;

b) O creștere considerabilă (aproximativ 1.756 milioane), a angajamentelor la vedere, altele decât biletele; această ultimă modificare corespunde punerii în evidență a contra-valorii leilor din vărsămintele deja efectuate de Germania conf. acordului din 10 Noembrie 1928.

Se știe că aceste sume trebuiesc adăugate la produsul împrumutului și afectate cu același titlu conturilor speciale ce se vor deschide în registrele Băncii Naționale și destinate special pentru regularea datoriilor întârziate ale Statului — respectiv C. F. R.

Operațiunile înregistrate în situația Băncii Naționale din 7 Februarie 1929 reprezintă asifel o primă etapă în executarea programului de refacere financiară stabilit de Guvern în acord cu Banca Națională.